

Nr 25

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förslag till förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga; given Stockholms slott den 11 februari 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att repetitionsövningar vid armén, kustartilleriet och flygvapnet som påbörjas under tiden den 1 juli 1965—den 30 juni 1967 skall kunna ges olika längd.

Förslag

till

Förordning**med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga**

Härigenom förordnas, att beträffande utbildningstiden för vissa värnpliktiga skall gälla följande avvikelse från bestämmelserna i 27 § 1 mom. värnpliktslagen den 30 december 1941 (nr 967)¹.

Konungen äger förordna om minskning av tiden för repetitionsövning, som den 1 juli 1965—den 30 juni 1967 påbörjas av värnpliktig tilldelad armén, kustartilleriet eller flygvapnet. För sådan värnpliktig, som fullgjort under angiven tid påbörjad repetitionsövning med minskat dagantal, skall den sammanlagda tjänstgöringstiden minskas med motsvarande antal dagar.

¹ Senaste lydelse av 27 § 1 mom., se 1960:354.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11 februari 1965.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *längden av repetitionsövningarna* vid armén, kustartilleriet och flygvapnet samt anför.

Varje värnpliktig, som tilldelats armén eller kustartilleriet, är skyldig att under sin värnpliktstid fullgöra tre repetitionsövningar, envar om 30 dagar. För flottans del förekommer icke repetitionsövningar annat än för några begränsade kategorier. Flygvapnet tilldelade värnpliktiga, som icke uttagits för underofficers- eller officersutbildning, fullgör högst fyra repetitionsövningar om sammanlagt 90 dagar. Flertalet av flygvapnets värnpliktiga fullgör dock endast en repetitionsövning om 30 dagar eller motsvarande tid uppdelad på två 15-dagars övningar. Värnpliktig, som tilldelats armén, kustartilleriet eller flygvapnet och som genomgått befälsutbildning eller eljest krigsplacerats som befäl, fullgör i anslutning till varje repetitionsövning en befälsövning om tio dagar eller, om repetitionsövningen omfattar 15 dagar, en befälsövning om fem dagar. För sådan värnpliktig, som genomgått underofficers- eller officersutbildning eller som utan att ha genomgått angiven utbildning krigsplacerats som underofficer eller officer, har 1960 års riksdag dessutom beslutat om två obligatoriska särskilda befälsövningar, envar om 15 dagar.

Försöksverksamhet rörande repetitionsövningarnas längd har pågått sedan år 1961. Senast har Kungl. Maj:t genom förordningen den 8 mars 1963 (nr 36) med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga (prop. 1963: 16, L²U 1, rskr 67) bemyndigats att förordna om minskning av tiden för repetitionsövning, som den 1 juli 1963—den 30 juni 1965 påbörjades av värnpliktig tilldelad armén, kustartilleriet eller flygvapnet. I förordningen föreskrevs vidare att den sammanlagda tjänstgöringstiden för sådan värnpliktig, som fullgjort under angiven tid påbörjad

repetitionsövning med minskat dagantal, skulle minskas med motsvarande antal dagar.

1960 års värnpliktsutredning har i skrivelse den 11 januari 1965 uttalat, att utredningens arbete vad gäller repetitionsövningssystemet i allmänhet nu är så långt framskridet att ytterligare försök av mera generell natur ej är aktuella. Utredningen anser emellertid, att det för vissa särskilda ändamål, vilka utredningen avser att framdeles ta upp till behandling, kan komma att visa sig erforderligt med vissa försök med repetitionsövningar av olika längd. Dessa försök skulle enligt utredningen ta sikte på möjligheten att, med ianspråktagande av skyldigheten att fullgöra repetitionsövning, anordna utbildning för viss icke krigsplacerad personal för tjänst i hemvärnet. Utredningen avser att framlägga planer för utbildningen i samband med att utredningen gör framställning till Kungl. Maj:t om att få anordna repetitionsövningar av olika längd. Från utredningens sida förutsattes att försöken skall omfatta endast ett mindre antal värnpliktiga. Utredningen föreslår därför att 1963 års förordning ges fortsatt giltighet till utgången av juni 1967.

Chefen för armén, som hört rikshemvärnschefen, har i avgivet yttrande förklarat sig icke ha något att erinra mot värnpliktsutredningens förslag.

Departementschefen

Jag framhöll i prop. 1963: 16 att den försöksverksamhet rörande repetitionsövningarnas längd som pågått sedan år 1961 givit värdefulla erfarenheter. Med hänsyn därtill föreslog jag att försöksverksamheten skulle få fortsätta längst t. o. m. utgången av juni 1965. Genom riksdagens beslut fick Kungl. Maj:t möjlighet att minska tiden för repetitionsövning, som under tiden den 1 juli 1963—den 30 juni 1965 påbörjades av värnpliktiga vid armén, kustartilleriet eller flygvapnet. Med stöd av detta bemyndigande har vid vissa förband bedrivits försök med förkortade repetitionsövningar. Även denna fortsatta försöksverksamhet har varit av värde för 1960 års värnpliktsutredning och de militära myndigheterna. Värnpliktsutredningen har nu anmält, att dess arbete är så långt framskridet, att ytterligare försök av mera generell natur ej är aktuella. Emellertid har utredningen framhållit att det för vissa särskilda ändamål även i fortsättningen kan visa sig erforderligt med försök med repetitionsövningar av olika längd. Dessa försök skulle enligt utredningen ta sikte på möjligheterna att ianspråktaga skyldigheten att fullgöra repetitionsövning för att anordna utbildning för viss, icke krigsplacerad personal för tjänst i hemvärnet. Försöken skulle avse endast ett mindre antal värnpliktiga. Utredningen föreslår att 1963 års förordning ges fortsatt giltighet till utgången av juni 1967.

Jag finner det lämpligt att försök göres på sätt värnpliktsutredningen föreslagit och tillstyrker därför dess förslag att möjligheter skapas för försök med kortare repetitionsövningar för vissa värnpliktiga tilldelade armén,

kustartilleriet och flygvapnet. Försöksverksamheten bör få bedrivas längst t. o. m. den 30 juni 1967. Jag vill i detta sammanhang anmäla att Kungl. Maj:t den 4 december 1964 med stöd av 27 § 1 mom. F. värnpliktslagen förordnat att den för värnpliktiga vid flottan föreskrivna tjänstgöringen i en följd må på visst sätt uppdelas för att möjliggöra försök med repetitionsövningar vid flottan.

För de värnpliktiga vid armén, kustartilleriet och flygvapnet som beröres av försöksverksamheten bör liksom f. n. den i värnpliktslagen fastställda tiden för repetitionsövning minskas, varvid jämväl den i lagen angivna sammanlagda tjänstgöringstiden minskas i motsvarande mån. För att möjliggöra för Kungl. Maj:t att förordna om minskning av tiden för repetitionsövning bör bemyndigande därtill utverkas enligt ett inom försvarsdepartementet utarbetat förslag till *förordning med provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga*.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att nämnda förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Berndt Bodin